

Pripomienky k návrhu zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Inštitút zamestnanosti predkladá nasledujúce pripomienky k návrhu zákona Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

V návrhu zákona Inštitút zamestnanosti navrhuje tieto zmeny a doplnenia označené odlišným písmom (bold a podčiarknuté):

K bodu 89

V § 43 odseky 5 a 6 Zmeniť na:

(5) „Úrad v spolupráci **s uchádzačom o zamestnanie** vypracuje individuálny akčný plán na podporu pracovného uplatnenia (ďalej len „individuálny akčný plán“). Individuálny akčný plán sa vypracúva na základe ponuky úradu alebo na základe písomnej žiadosti uchádzača o zamestnanie. **Individuálny akčný plán, obsahuje najmä tieto časti: všeobecné informácie o uchádzačovi o zamestnanie, zručnosti uchádzača o zamestnanie, navrhnuté odporúčania, finančný plán.** Uchádzačovi o zamestnanie podľa § 8 ods. 1 písm. a) a d) je úrad povinný ponúknuť vypracovanie individuálneho akčného plánu najneskôr do 3 kalendárnych mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie; uchádzač o zamestnanie podľa § 8 ods. 1 písm. a) a d) je povinný túto ponuku prijať. S uchádzačom o zamestnanie, ktorý požiadal písomne o vypracovanie individuálneho akčného plánu, je úrad povinný začať vypracúvať tento plán do 30 kalendárnych dní od podania písomnej žiadosti. **V prípade, že sa uchádzač o zamestnanie s odborným poradcom na konečnom individuálnom akčnom pláne nedohodnú, uchádzač o zamestnanie sa môže písomne odvolať. Odvolanie rieši špeciálne vytvorená komisia, ktorá vec prešetrí**“.

(6) „Individuálny akčný plán na účely tohto zákona je písomný dokument, ktorý na základe posúdenia dosiahnutého stupňa vzdelania, odborných zručností, osobnostných predpokladov, schopností a možností **uchádzača o zamestnanie**, určuje postup a časový harmonogram plnenia jednotlivých opatrení na zvýšenie možností uplatnenia **uchádzača o zamestnanie** na trhu práce. Individuálny akčný plán vypracúva, vyhodnocuje a aktualizuje odborný poradca v spolupráci s **uchádzačom o zamestnanie**. Po vypracovaní a vzájomnom odsúhlasení sa individuálny akčný plán stáva záväzným pre **uchádzača o zamestnanie** a pre úrad.“

Pripomienku považujeme za **zásadnú**.

Prípadne navrhujeme upraviť vykonávacím predpisom.

Zdôvodnenie:

Vytvoriť pre **uchádzača o zamestnanie, nie iba znevýhodneného**, možnosť dobrovoľne požiadať o vytvorenie individuálneho akčného plánu, ktorý je preňho záväzný. Záväznosť uskutočnenia individuálneho akčného plánu by je aj pre úrad. V prípade nezhôd uchádzača o zamestnanie a odborného poradcu, vytvoriť špeciálne odborné komisie, ktoré podľa rovnakých pravidiel zhodnotia potreby a finančnú situáciu uchádzača o zamestnanie a spoločne vytvoria **individuálny akčný plán** uchádzačovi o zamestnanie na mieru. Ďalšie body obsahu individuálneho akčného plánu ustanoví vykonávací predpis. Z väčšej jednotnosti a prehľadnosti je potrebné jasne zadefinovať, čo má individuálny akčný plán obsahovať. Vytvoriť finančný plán na preplácanie jednotlivých vybraných kurzov Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a uchádzačom o zamestnanie.

Odborná komisia je odvolávací orgán, zložená zo zástupcov úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, zástupcov zamestnancov, zástupcov zamestnávateľov a zástupcov samosprávy. Vytvorená komisia sa zameria predovšetkým na riešenie otázok finančného kofinancovania individuálneho akčného plánu uchádzača o zamestnanie.

K bodu 97

V § 46 odsek 1 zmeniť na:

(1) „Úrad **zabezpečí** uchádzačovi o zamestnanie a záujemcovi o zamestnanie **priebežné** vzdelávanie a prípravu pre trh práce vzdelávacími aktivitami podľa § 44 ods. 1 prvej vety, ak o to písomne požiadajú, a“ nahrádzajú slovami „Úrad môže zabezpečiť uchádzačovi o zamestnanie a záujemcovi o zamestnanie vzdelávanie a prípravu pre trh práce, ak to vyžaduje ich uplatnenie na trhu práce“.

Zdôvodnenie

Vzdelávanie a prístup k nemu, by malo byť pre všetkých uchádzačov o zamestnanie dostupné ihneď od zaevidovania sa na príslušnom úrade práce. Treba zaručiť uchádzačovi o zamestnanie kontinuálny prístup k absolvovaniu rekvalifikačných, odborných kurzov. Snaha o to, aby kurzy boli vytvárané priebežne a nie nárazovo. Upozorňujeme na dôležitú úlohu individuálneho akčného plánu, ktorý je pre uchádzača o zamestnanie a pre úrad záväzný.

K bodu 98

V § 46 odsek 2 zmeniť na:

(2) „Zhodnotenie podľa odseku 1 u uchádzača o zamestnanie vrátane určenia formy vzdelávania podľa § 45 je súčasťou odborných poradenských služieb podľa § 43 alebo súčasťou **individuálneho akčného plánu uchádzača o zamestnanie**. Uchádzačovi o zamestnanie úrad **zabezpečí priebežné** vzdelávanie a prípravu pre trh práce najskôr odo dňa nasledujúceho po dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Záujemcovi o zamestnanie úrad **zabezpečí priebežné** vzdelávanie a prípravu pre trh práce najskôr po uplynutí jedného mesiaca odo dňa jeho ostatného zaradenia do evidencie záujemcov o zamestnanie.“.

Zdôvodnenie

Tieto zmeny zaručia **povinnosť** zabezpečiť vhodné vzdelávanie a prípravu zo strany jednotlivých úradov práce. Zo súčasnej praxe vieme, že kurzy sa vytvárajú nárazovo po dlhších prestávkach a nie je vždy zaručené, že uchádzač o zamestnanie počas evidencie kurz zvyšujúci jeho šance na trhu práce absolvuje.

K bodu 99

V § 46 ods. 3 zmeniť na:

(3) „Úrad **zabezpečí** vypracovanie projektov a programov vzdelávania a prípravy pre trh práce pre uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie na účely doplnenia, prehĺbenia alebo rozšírenia ich odborných zručností a praktických skúseností tak, aby spĺňali požiadavky podľa dopytu zamestnávateľov na vzdelávanie a prípravu pre trh práce na základe týchto projektov a programov.“ s vetou na konci: „**Priebežné** vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzačovi o zamestnanie môže zabezpečiť aj agentúra na začleňovanie **uchádzačov o zamestnanie** na trh práce na základe uzatvorenej písomnej dohody s ústredím alebo s úradom podľa § 53c.“.

Zdôvodnenie

Priebežným vzdelávaním sa myslí, vytvorenie takých podmienok úradom, ktoré zabezpečia uchádzačovi o zamestnanie vzdelávanie na každé 3 mesiace. Úrad sa pri zabezpečovaní vhodných vzdelávaní riadi

individuálnymi akčnými plánmi uchádzačov o zamestnanie. V prípade nesplnenia zmluvných podmienok, hrozia úradu, tak ako aj uchádzačovi o zamestnanie sankcie (ustanoví vyhláška).

K bodu 118

§49 odsek 2 zmeniť na:

(2) „Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť (ďalej len „príspevok“) sa poskytuje uchádzačovi o zamestnanie vedenému v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace, ktorý začne a bude túto činnosť vykonávať nepretržite najmenej dva roky, ak o príspevok požiada písomne. Príspevok sa poskytuje na úhradu nákladov súvisiacich so samostatnou zárobkovou činnosťou. **Znevýhodnenému uchádzačovi o zamestnanie podľa §8 písm. 1a) poskytuje príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť po uplynutí 2 mesiacov odo dňa jeho ostatného zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie, ktorý začne a bude túto činnosť vykonávať nepretržite najmenej jeden rok, ak o príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť požiada písomne.** Príspevok sa neposkytuje uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý príspevok podľa § 57 a 60. Občanovi, ktorý ukončil prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti pred uplynutím dvoch rokov od jeho poskytnutia, môže úrad opätovne poskytnúť príspevok až po uplynutí dvoch rokov od ukončenia prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti.

Zdôvodnenie:

Umožňuje znevýhodnenému uchádzačovi o zamestnanie - absolventovi byť flexibilnejším a získať väčšiu prax a možnosti v oblasti podnikania. Absolventom v prípade neúspechu zabezpečí skorší návrat do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

K bodu 129

V §52:

Vypustiť odsek (3).

V odseku (8) zmeniť písmeno l) na text:

„l) záväzok úradu poskytnúť mesačný príspevok obci vo výške minimálnej mzdy a príslušných povinných odvodov na každého pracovníka podľa odseku 10), ktorý v danom mesiaci pracoval v obci do 30 dní od skončenia mesiaca“

V odseku (8) sa pôvodné písmeno l) mení na m).

Odsek (10) zmeniť na:

„(10) Obec podľa Zákonníka práce uzatvára so znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie pracovnú zmluvu o vykonávaní menších obecných služieb pre obec, na plný pracovný úväzok na dobu určitú pol roka, ktorá okrem všetkých náležitostí podľa Zákonníka práce obsahuje jasne definovaného priameho nadriadeného.“

Túto pripomienku považujem za **zásadnú**.

Zdôvodnenie:

V súčasnej situácii aktivačnej činnosti nedochádza k aktivácii nezamestnaných a k osvojeniu si pracovných návykov. Toto je dôsledkom nejasných právnych stavov, kde pre bežného nezamestnaného nie je jasné, kto mu je priamy nadriadený a priami nadriadený nemajú priamy dosah na práce účastníka aktivačných činností. Dôsledkom tohto stavu je veľmi malá úspešnosť aktivačných činností (v zmysle uplatnenia ich účastníkov) a presvedčenie nezamestnaných o tom, že pracujú a sú zamestnaný.

Riešenie ich aktivačných činností na základe pracovnoprávneho vzťahu s obcou má za dôsledok (oproti súčasnej situácii):

- jasná zodpovednosť účastníkov (pracovné úrazy, hmotná zodpovednosť)
  - jasný nadriadený a povinnosť účastníka riadiť sa jeho pokynmi
  - sociálne zabezpečenie účastníka (a tým zvýšenie príjmov do štátneho a verejného rozpočtu)
  - pre účastníka jasné dôsledky neplnenia pokynov nadriadeného
  - možnosť motivovať vyššou mzdou (z vlastných zdrojov obce)
- Vzhľadom na uvedené, túto pripomienku predkladáme ako **zásadnú**.

K bodu 135

§ 53a Zmeniť na:

(1) Príspevok na presťahovanie za prácou (ďalej len „príspevok“) je náhrada časti preukázaných výdavkov spojených s presťahovaním uchádzača o zamestnanie z miesta jeho trvalého pobytu v súvislosti so získaním zamestnania, ak je miesto výkonu zamestnania na území Slovenskej republiky vzdialené od **miesta trvalého pobytu** najmenej 30 km.

(2) Úrad poskytuje príspevok občanovi, ktorý bol uchádzačom o zamestnanie vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace a ktorý bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie z dôvodu podľa § 36 ods. 1 písm. a), ak o tento príspevok písomne požiada. O príspevok môže občan požiadať najneskôr do 12 mesiacov od **zmeny pobytu**.

(3) Príspevok poskytuje úrad na základe preukázania zmeny **miesta prechodného alebo trvalého pobytu** zamestnancom.

Zdôvodnenie:

Zmena trvalého pobytu si vyžaduje veľa úradných zásahov pre uchádzača o zamestnanie a bude skôr brzdou ako motiváciou pre jeho presťahovanie sa. Toto dokázali aj doterajšie skúsenosti s týmto nástrojom aktívnej politiky trhu práce v minulosti.

Inštitút zamestnanosti navrhuje nasledovné pripomienky nad rámec návrhu zákona

V §5 v odseku 1, d):

Zmeniť na:

d) fyzická osoba, ktorá je spoločníkom verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným podľa osobitného predpisu¹³⁾ alebo, ktorá je členom v družstve, občianskom združení, neziskovej organizácii a nadácii.“

Zdôvodnenie:

Z dôvodu zvýšenia možností občanov na trhu práce doplniť definíciu samostatne zárobkovej osoby a teda rozšíriť paragraf o družstvo, občianske združenie a nadáciu. Niektoré profesie (typicky stavebné) neumožňujú zmysluplné prevádzkovanie prác jednotlivcom, ale iba skupinám.

V § 53

Zmeniť na :

(1) Príspevok na dochádzku za prácou (ďalej len „príspevok na dochádzku“) poskytuje úrad mesačne na úhradu časti cestovných výdavkov na dochádzku z miesta trvalého pobytu alebo z miesta prechodného

pobytu zamestnanca do miesta výkonu zamestnania uvedeného v pracovnej zmluve a späť alebo na úhradu časti cestovných výdavkov na dochádzku z miesta trvalého pobytu alebo z miesta prechodného pobytu občana do miesta prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti a späť **alebo na úhradu časti výdavkov na ubytovanie občana v mieste výkonu zamestnania uvedeného v pracovnej zmluve, prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, ak je iné ako miesto trvalého pobytu.**

Zdôvodnenie:

Podpora dochádzania uchádzačov o zamestnanie za prácou na týždenné zmeny, tam kde je nevýhodné alebo nemožné denné dochádzanie. Zvýšiť mobilitu uchádzačov o zamestnanie, vďaka priznaniu príspevku na dochádzku za prácou uchádzačom o zamestnanie. Toto je nevyhnutné vzhľadom na veľké geografické vzdialenosti ekonomicky silných regiónov od tých slabších regiónov.